

tidligere Indenrigsministers Autoritet — at ingen af disse Kroer have Berettigelse til Brændeviinshandel; men om de ogsaa havde denne Berettigelse, saa vilde der jo ikke være Tale om ved Lovforslaget at tage den fra dem, der nu ere i Nydelsen deraf; jeg troer i det Hele, at det Antal af Kroer, der for Tiden eksisterer indenfor 1½ Mil fra Kjøbstaden, som sagt er saa ringe, at der af Hensyn til dem ikke er nogen synderlig Grund til Frygt for Kjøbstædernes Interesser. Men for mig staaer det klart, at, naar Retten til Beværtning eller til Gjæstgiveri og Krohold paa Landet ubetinget medfører Ret til Brændeviinshandel, vil man for at komme til at drive denne Handel indenfor de 1½ Mil, der omgiver Byerne, møde med en saadan Mængde Ansøgninger om Bevilling til Beværtning, at det vil være meget vanskeligt for Regjeringen at modstaae et saadant Tryk; og Regjeringen er jo til enhver Tid fuldkommen berettiget til at meddele Bevilling til saamange Beværtningssteder paa Landet, som den lyster; det er med en saadan Eventualitet for Die, og mere efter hvad jeg i saa Henseende frygter af Loven i Fremtiden, end af Hensyn til det nu Bestaaende, at jeg gjentagende maa anbefale at negte alle Beværtningssteder indenfor en Omkreds af 1½ Mil fra Kjøbstaden Retten til Brændeviinshandel. Jeg tillader mig endnu at bemærke, at jeg ikke troer, at der derved vil tilføies Mange eller endog blot Enkelte nogen følelig Skade i Næringen, og jeg troer heller ikke, at det Savn, Landbefolkningen vil føle derved, vil være af stor Betydning. Saaledes som Sagen foreligger, vil jeg — jeg troer ikke, jeg sagde det før — endnu fremhæve, at det Spørgsmaal, der afgjøres ved denne Lov, er jo Spørgsmaalet om en Forandring af den Bestemmelse i Næringslovens § 59, som siger: „Vørgeskab paa Gjæstgiveri (holde Herbergsted eller Kro) berettiger ikke til noget Slags Vare salg ud af Huset“. Der er Spørgsmaal om ved denne Lov at forandre denne Bestemmelse, og nu siger jeg, at man vil forandre den alene til Fordeel for Landet, men vil ikke forandre den for Byernes Bedkommende. Det siger jeg er ubilligt; vil man gjøre det Gne, saa

maa man ogsaa gjøre det Andet, vil man forandre § 59 til Fordeel for Kroerne paa Landet, saa maa man ogsaa gjøre en tilsvarende Forandring til Fordeel for Gjæstgiverierne i Byerne, der ikke have nogen Ret til at sælge Brændeviin. Vil man derimod opretholde Bestemmelsen i Næringslovens § 64, at Gjæstgiverere i Kjøbstæderne skulle løse Vørgeskab, naar de ville have Ret til at handle med Brændeviin, saa staaer det for mig som den højeste Grad af Billighed, at ogsaa de, der paa Landet ville drive den omhandlede Næring, skulle løse Næringsbeviis og betale det paa samme Maade som i Byerne. Jeg synes ikke, at man med Føie kan sige, at det er en Opfattelse, som ikke er berettiget fra Kjøbstædernes Side.

S. M. Peterfen: Dengang Næringsloven for 12—13 Aar siden forelaa til endelig Vedtagelse i dette Thing, stenite jeg imod den, ikke fordi jeg var uenig i Principet, men, foruden af andre Hensyn, navnlig fordi jeg, og flere med mig, ikke kunde faae Overgangsbestemmelserne mere lempelige mod Kjøbstæderne, end de bleve. Men nu, efterat Loven har bestaaet saa længe, ligefrem at gaae ind paa at indskrænke den Frihed, vi allerede have, kan jeg ikke være med til. Jeg kan være med til at udvide den, men ikke paa nogen Maade til at indskrænke den. Der er — og det er Grunden til, at jeg har bedet om Tilladelse til at sige et Par Ord — faldet flere Ytringer, som synes at gaae ud fra den Forudsætning, at, naar Forbrugsforeningerne skulle have Ret til at uddele Brændeviin til Foreningernes Medlemmer, saa er det en Indrømmelse, vi give dem; men dette er ingenlunde Tilfældet, thi det er en Ret, de allerede have. Det, man her vil, er at lægge en ny Skat paa den Foreningsfrihed, som Grundloven hjemler os, og dette vil jeg for mit Bedkommende nedlægge en bestemt Indsigelse imod. Vil man have Indskrænkningen, kan jeg være med dertil, men at befatte Foreningsfriheden nu ved en ny Lov, kan jeg ikke være med til. Det er ikke godt, naar man bestander sig paa et unaturligt Gebeet, thi da blive Bestemmelserne, hvorledes man end bærer sig ad, ogsaa urig-